

Iwona Bawoł

Standardy ochrony małoletnich

czyli co trzeba robić, żeby dzieci były bezpieczne

Polskie Stowarzyszenie
na rzecz Osób
z Niepełnosprawnością
Intelektualną

Biblioteka self-adwokata

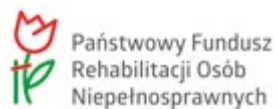

© Copyright by PSONI, 2024

ISBN 978-83-68183-03-0

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną
ul. Głogowa 2b, 02-639 Warszawa
tel. 22 848 82 60, 22 646 03 14
zg@psoni.org.pl
redakcja@psoni.org.pl
www.psoni.org.pl

Rysunki:	Karol Dziewulski
Konsultacja dostępności tekstu:	Maciej Gniazdowski
Redakcja:	Barbara Ewa Abramowska
Skład i druk:	MONDI plus
Nakład:	3800

Publikacja jest dofinansowana ze środków
Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych.

projekt współfinansuje
miasto stołeczne
Warszawa

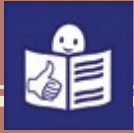
Iwona Bawoł

Standardy ochrony małoletnich

czyli co trzeba robić, żeby dzieci były bezpieczne

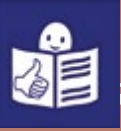

Warszawa 2024

Spis treści

Co to są standardy ochrony małoletnich	3
Co to jest przemoc	4
Rodzaje przemocy	6
Przemoc psychiczna	
Przemoc fizyczna	
Zaniedbywanie	
Wykorzystywanie seksualne	
Jak reagować na przemoc	8
Czego dorośli nie mogą robić dzieciom	11
Jak powinni zachowywać się uczniowie	13
Co robić, kiedy ktoś jest agresywny	15
Przemoc w Internecie	16
Ochrona wizerunku dziecka	17
Ochrona danych osobowych dziecka	18
Zakończenie	19

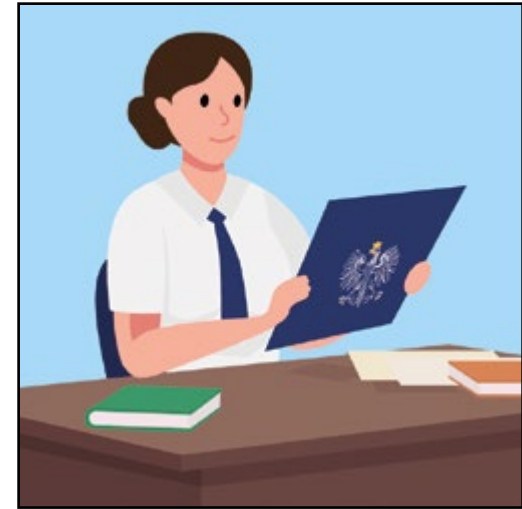
Co to są standardy ochrony małoletnich

Standardy ochrony małoletnich to dokument.

W tym dokumencie są zasady.

Zasady określają, jak chronić przed przemocą.

Standardy pomagają tworzyć bezpieczne warunki w szkole i w ośrodkach. Wszędzie tam gdzie są małoletni.

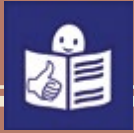

Małoletni to osoby, które mają mniej niż 18 lat.

Małoletni to dzieci i młodzież.

Prawie wszyscy uczniowie to są osoby małoletnie.

Co to jest przemoc

Przemoc jest wtedy, kiedy ktoś krzywdzi drugą osobę.

Krzywdzić to znaczy robić coś złego innej osobie.

Krzywdzić można:

- **psychicznie.**

Na przykład zmuszać do czegoś, krzyczeć, wyśmiewać się.

- **fizycznie.**

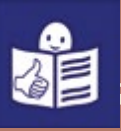
Na przykład kopać, bić, popychać.

Przemocą jest też:

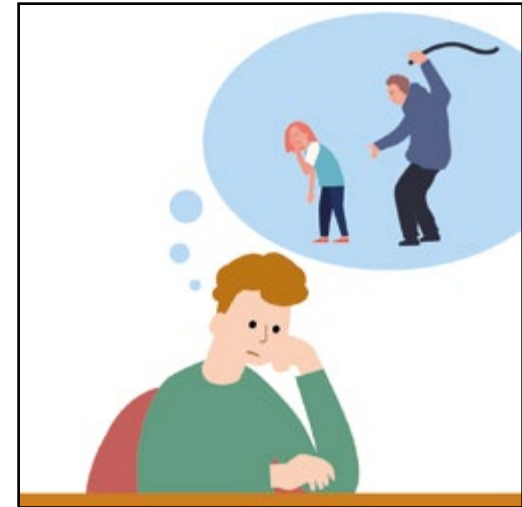
- **zaniedbywanie.** Kiedy opiekun nie dba o dziecko.

- **wykorzystywanie seksualne.** Kiedy dorosły zmusza dziecko do różnych zachowań seksualnych.

W standardach ochrony małoletnich są informacje o tym:

- co powinien zrobić dorosły, kiedy ktoś krzywdzi dziecko
- co może i powinien zrobić uczeń, kiedy ktoś krzywdzi jego koleżankę lub kolegę
- gdzie można znaleźć pomoc dla krzywdzonego dziecka.

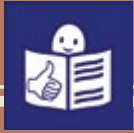
Standardy ochrony małoletnich powinni znać wszyscy pracownicy i uczniowie w szkole lub w ośrodku.

Ze standardami powinni zapoznać się też rodzice uczniów.

Ten dokument powinien zawsze być w sekretariacie szkoły lub ośrodka.

Powinien być na stronie internetowej.

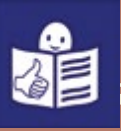
Rodzaje przemocy

Przemoc psychiczna jest, kiedy ktoś sprawia przykrość dziecku. Na przykład brzydko mówi do dziecka, wyzywa, grozi mu albo straszy. Przemoc psychiczna jest też, kiedy:

- dorosły zabrania dziecku bawić się z kolegami i koleżankami
- nie interesuje się problemami dziecka
- w ogóle nie zwraca na dziecko uwagi.

Przemoc fizyczna jest kiedy ktoś fizycznie krzywdzi dziecko. Na przykład kopie albo bije ręką. Albo bije jakimiś przedmiotami. Na przykład paskiem, kablem, kijem. Przemoc fizyczna jest też, kiedy dorosły popycha dziecko albo je szarpie.

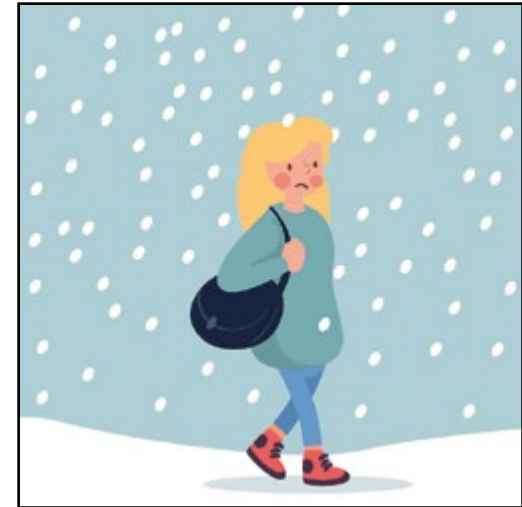

Zaniedbywanie jest kiedy dorosły nie opiekuje się dzieckiem.

Nie dba o to, żeby dziecko było zdrowe i bezpieczne.

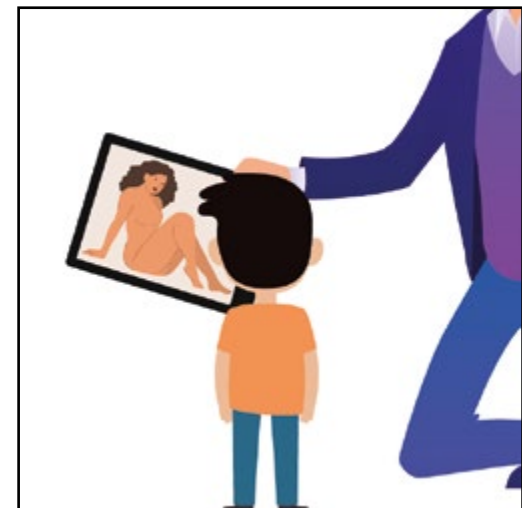
Na przykład:

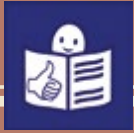
- nie daje dziecku jedzenia
- nie daje odpowiedniego ubrania
- nie daje lekarstw kiedy dziecko jest chore.

Wykorzystywanie seksualne jest kiedy dorosły:

- zmusza dziecko żeby pokazywało swoje miejsca intymne
- dotyka lub całuje miejsca intymne dziecka
- ogląda z dzieckiem zdjęcia lub filmy o seksie
- zmusza dziecko żeby oglądało jego miejsca intymne
- zmusza dziecko do seksu.

Jak reagować na przemoc

Nauczyciele i asystenci w szkole lub ośrodku powinni dbać o uczniów. Wszyscy dorośli powinni obserwować zachowanie dzieci. Powinni pomagać, kiedy zauważą coś złego.

Krzywdzone dzieci mogą zachowywać się inaczej niż zwykle. Na przykład mogą:

- być smutne albo przestraszone
- niechętnie wracać do domu
- zakrywać swoje ciało ubraniami, nawet gdy jest ciepło
- unikać kontaktu z dorosłymi i kolegami
- mieć trudności w nauce.

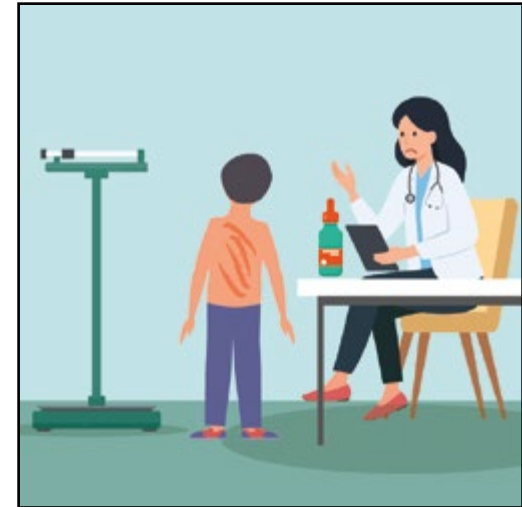

Krzywdzone dzieci mogą mieć różne rany na ciele.

Na przykład:

- siniaki albo zadrapania
- opuchnięcia albo poparzenia
- ugryzienia albo złamania.

Krzywdzone dzieci mogą też częściej mieć bóle głowy albo brzucha.

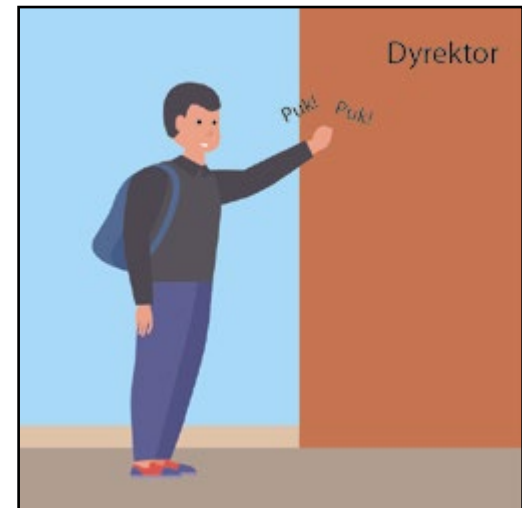

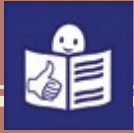
Kiedy Ciebie ktoś krzywdzi powinieneś o tym powiedzieć.

Możesz powiedzieć nauczycielowi albo dyrektorowi.

Albo innej zaufanej osobie w szkole lub ośrodku.

Dorośli w szkole lub ośrodku pomogą Ci.

Może Twój kolega lub koleżanka powiedzieli Ci, że ktoś ich krzywdzi.
Może widziałeś jak ktoś ich krzywdzi.

Powiedz to nauczycielowi albo dyrektorowi.

Nikt nie może krzywdzić dzieci!

Dorośli nie mogą krzywdzić dzieci.

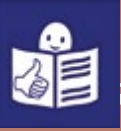
Koledzy i koleżanki też nie mogą krzywdzić innych dzieci.

Każda osoba w szkole lub ośrodku, która wie o krzywdzeniu dziecka:

- **musi powiedzieć** o tym dyrektorowi szkoły
- **musi pomóc** dziecku.

Na przykład zabrać w bezpieczne miejsce.

Czego dorośli nie mogą robić dzieciom

Dorośli pracownicy w szkole nie mogą uczniów krzywdzić psychicznie.
To znaczy, że dorośli nie mogą:

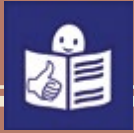
- mówić brzydkich słów, krzyczeć
- wyśmiewać się z dzieci albo obrażać je
- straszyć dzieci, grozić im
- zmuszać dzieci do robienia czegoś.

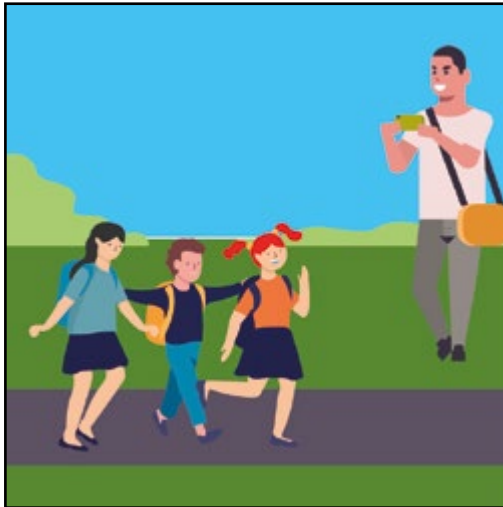
Dorośli pracownicy w szkole nie mogą uczniów krzywdzić fizycznie.
To znaczy, że dorośli nie mogą:

- bić dzieci, uderzać przedmiotami, kopać
- szarpać i popychać dzieci
- dotykać dzieci, kiedy nie jest to potrzebne.

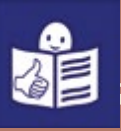

Dorośli pracownicy w szkole nie mogą pić alkoholu i palić papierosów przy uczniach.
Dorośli nie mogą dawać uczniom alkoholu i papierosów.

Dorośli pracownicy w szkole nie mogą:

- robić zdjęć uczniom
- filmować ich
- spotykać się poza szkołą
- kontaktować się z uczniami przez Internet, kiedy nie jest to potrzebne do nauki.

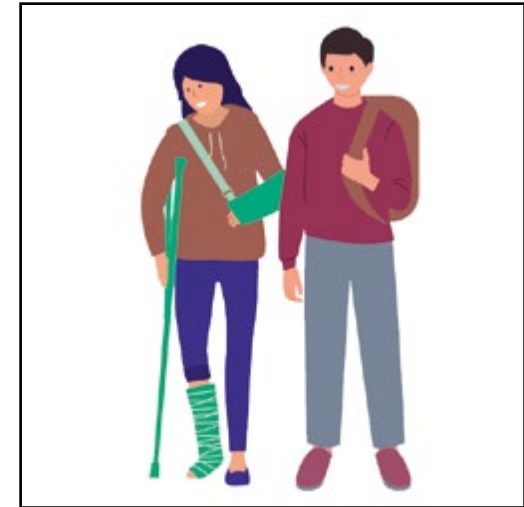
Jak powinni zachowywać się uczniowie

Dzieci i młodzież powinni być uprzejmi dla koleżanek i kolegów.

Nie mogą ich krzywdzić!

Wszyscy uczniowie mają takie same prawa. Powinni:

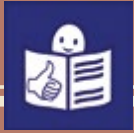
- szanować koleżanki i kolegów
- przestrzegać zasad dobrego zachowania
- wzajemnie sobie pomagać.

Uczniowie nie mogą używać przemocy fizycznej wobec koleżanek i kolegów. Nie mogą na przykład:

- bić i kopać
- rzucać czymś albo uderzać przedmiotami
- szarpać i popychać.

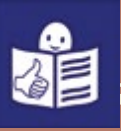
Uczniowie nie mogą krzywdzić psychicznie swoich kolegów i koleżanek. Nie mogą na przykład:

- mówić brzydkich słów
- krzyzczeć, wyśmiewać się, grozić i straszyć
- zmuszać do robienia czegoś
- dotykać i całować koleżanki lub kolegów, kiedy oni tego nie chcą.

Uczniowie w szkole lub ośrodku nie mogą:

- robić zdjęć koleżankom i kolegom, kiedy oni tego nie chcą
- przynosić i pokazywać gazet lub książek o przemoc i seksie
- zabierać koleżankom i kolegom ich rzeczy
- pić alkoholu i palić papierosów
- dawać innym dzieciom alkoholu i papierosów.

Co robić, kiedy ktoś jest agresywny

Agresywny to znaczy, że stosuje przemoc wobec innej osoby albo wobec siebie. Na przykład może:

- bić, kopać, rzucać przedmiotami
- krzyczeć, mówić brzydkie słowa
- grozić, straszyć, przezywać.

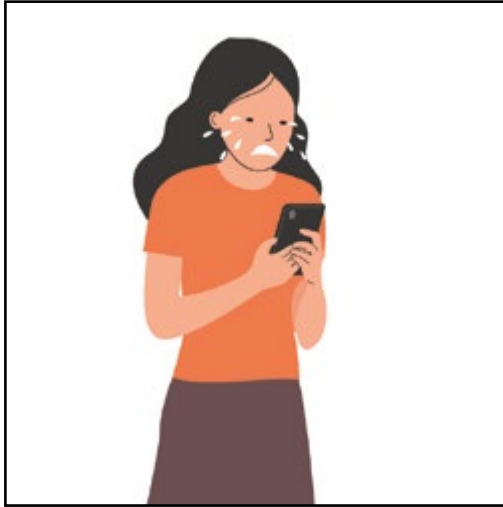
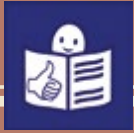
Każdy powinien zareagować, kiedy uczeń jest agresywny. Dorośli powinni przerwać agresywne zachowanie.

Wszystkie dzieci w szkole lub ośrodku muszą być bezpieczne.

W standardach ochrony małoletnich są zasady co robić, kiedy uczeń jest agresywny. Na przykład kiedy bije inne osoby. Wszyscy dorośli w szkole lub ośrodku muszą znać te zasady.

Przemoc w Internecie

Niektóre osoby mogą krzywdzić dzieci przez Internet.
Na przykład:

- piszą o dziecku złe rzeczy albo mu grożą
- oszukują i okłamują dziecko
- namawiają do czegoś złego
- obrażają i śmieją się z dziecka.

Dzieci w szkole powinny uczyć się jak bezpiecznie korzystać z Internetu:

- **co może być niebezpieczne**
Na przykład jakie strony internetowe lub gry.
- **jak poznać, że coś jest niebezpieczne**
Na przykład wiadomości od nieznanymi osób.
- **co zrobić, kiedy widzą coś niebezpiecznego**
Na przykład pokazać wiadomość albo stronę osobie dorosłej.

W szkole lub ośrodku powinny być ustalone zasady korzystania z Internetu. Zasady są po to, żeby chronić uczniów. Na przykład, żeby dzieci nie dały się oszukać lub skrzywdzić. Uczniowie w szkole lub ośrodku mogą korzystać z Internetu, tylko kiedy osoba dorosła jest obok.

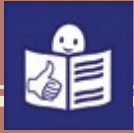
Ochrona wizerunku dziecka

Pracownicy szkoły lub ośrodka nie mogą dać obcym osobom wizerunku ucznia bez zgody jego rodziców.

Wizerunek to na przykład zdjęcie lub film.

Zdjęć uczniów nie można umieszczać w Internecie bez zgody rodziców.

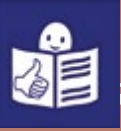
Nikt nie może pokazywać publicznie zdjęć uczniów. Na przykład na uroczystość szkolną przychodzą rodzice i goście. Często robią zdjęcia. Ale nie mogą tych zdjęć wstawić do Internetu. Zdjęcia uczniów i pracowników może pokazać tylko szkoła lub ośrodek. Wcześniej muszą zgodzić się na to rodzice uczniów.

Ochrona danych osobowych dziecka

Pracownicy szkoły lub ośrodka nie mogą dać danych osobowych uczniów obcym osobom. Muszą zgodzić się na to ich rodzice.

Dane osobowe to na przykład imię, nazwisko, data urodzenia, adres. Pracownik może używać danych osobowych ucznia tylko w celach służbowych. To znaczy, kiedy robi coś potrzebnego szkole lub ośrodkowi.

Pracownik szkoły nie może rozmawiać z obcymi osobami o uczniu. Na przykład nie może opowiadać innym osobom:

- jaką rodzinę ma uczeń
- czy ma dużo pieniędzy, czy mało
- o zdrowiu ucznia albo jego rodziców.

Pracownicy nie mogą też rozmawiać o uczniu w obecności innych dzieci.

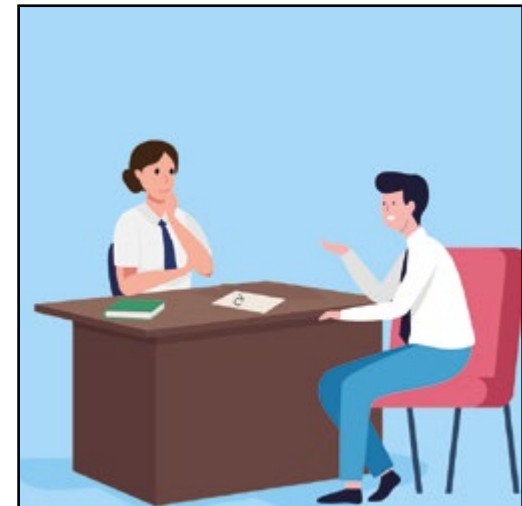
Zakończenie

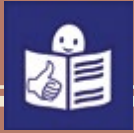
W standardach ochrony małoletnich są także zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.

W czasie rekrutacji dyrektor wybiera najlepszego pracownika.

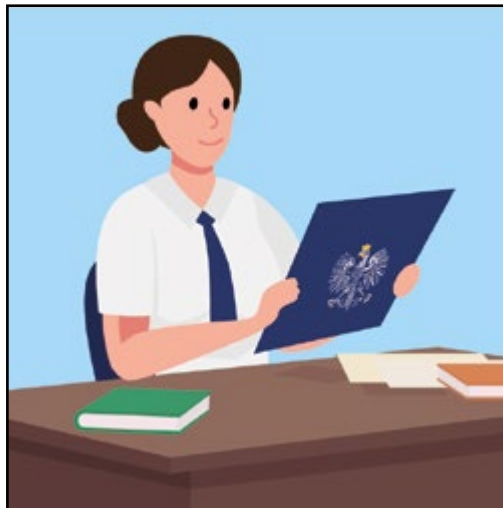
Osoba, która chce pracować z dziećmi powinna:

- mieć odpowiednie wykształcenie
- złożyć potrzebne dokumenty
- być uczciwa i odpowiedzialna.

Standardy ochrony małoletnich są po to, żeby dzieci czuły się bezpieczne. Wszyscy pracownicy szkoły lub ośrodka powinni wiedzieć, gdzie mogą znaleźć pomoc dla krzywdzonego ucznia. Informacje te należy często sprawdzać i uzupełniać. Pomoc może być potrzebna bardzo szybko.

Standardy ochrony małoletnich też trzeba sprawdzać. Treść standardów może się zmienić. Co 2 lata dyrektor sprawdzi czy dokument jest aktualny. To znaczy, czy wszystko zgadza się z przepisami prawa.

W serii **Biblioteka self-advokata** dotychczas ukazały się:

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną

jest organizacją pożytku publicznego

MISJĄ PSONI jest:

- dbanie o godność i szczęście osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich równoprawne miejsce w rodzinie i w społeczeństwie,
- wspieranie rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną we wszystkich obszarach życia i sytuacjach, a zwłaszcza w ich gotowości niesienia pomocy innym.

CELEM PSONI jest działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym, działanie na rzecz ochrony ich zdrowia oraz wspieranie ich rodzin.

STATYSTYKA:

- 117 Kół terenowych,
- ponad 10 tysięcy członków (rodzice, osoby z niepełnosprawnością intelektualną, przyjaciele),
- ponad 400 placówek i stałych form wsparcia dla ponad 33 tysięcy dzieci i dorosłych.

PSONI prowadzi:

- placówki i projekty z zakresu rehabilitacji, terapii, edukacji, w tym ustawicznej, aktywizacji zawodowej i asystencji,
- wspieranie ruchu self-adwokatów, rzeczników własnych spraw,
- chronione i wspomagane mieszkania grupowe,
- organizację spędzania wolnego czasu (m.in. kluby, zespoły artystyczne, sportowe, turystyczne),
- indywidualne wspieranie w niezależnym życiu,
- wspieranie i pomoc rodzinom,
- działalność wydawniczą, m.in. wydaje kwartalnik „Społeczeństwo dla Wszystkich”.

PSONI współpracuje z instytucjami i organizacjami:

- w tworzeniu nowego prawa,
- w dążeniu do zmiany wizerunku osoby z niepełnosprawnością intelektualną i postaw społecznych,
- w rozwijaniu więzi społecznych, ułatwiających umacnianie się społeczeństwa dla wszystkich, czyli włączanie osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- w popularyzowaniu wyników badań naukowych i doświadczeń innych krajów,
- w kształceniu profesjonalnych kadr,
- w umacnianiu organizacji pozarządowych.